

Elnöki megnyitó¹

Tisztelt Közgyűlés! Kedves Tagtársak, Hölgyeim és Uraim!

Ismét eltelt egy év, a 159. a Magyarhoni Földtani Társulat életében. Szinte most volt a tisztújítás és újra közgyűlésünk van. Nagyon sok minden történt ebben az évben, talán túl sok is! Jó és rossz egyaránt. A legszomorúbb az, hogy kiváló tagtársainktól örökre búcsút kellett vennünk. Emlékezünk meg róluk: SZÉKYNÉ FUX Vilma tiszteleti tagunkról, VENKOVICS Istvánról, VINCE Lászlóról, URBANCSEK Jánosról, LELKES Ákosról, BREUER Lászlóról és KORPÁS Lászlóról szokásainkhoz híven néma felállással.

Kedves Tagtársak!

A közgyűlés ünnepi alkalom Társulatunk életében. Ilyenkor jó lenne csak tagtársaink fülének kellemes eseményekről beszámolni. Vannak ilyenek. De a legpozitívabb szemlélettel sem mondható, hogy házunk táján – azaz a geológia berkeiben –, most minden rendben lenne, hogy körülményeink konszolidáltak volnának, és csak szép hivatásunk művelésével kellene foglalatzkodnunk. Pedig, gondolom, mindannyian erre vágyunk. De mikor volt ez így társulatunk történetében? Talán soha! És társulatunk mégis létezik. Ez majdnem csoda. Sokat gondolkoztam azon, hogy mi lehet a majdnem csoda oka. Úgy látom, hogy az állhatatos hivatásszeretet az a cement, az az összekötő erő, ami a társulatot – nehéz időkben is – egyben tartotta, és az a képesség, hogy ezt a társulatot belül át lehetett örökíteni. Mindig jöttek újabb generációk, akik fokozatosan átvették a korábbi generációk tapasztalatait.

Ebben az évben a geológia állami intézményrendszerében jelentős változások történtek, olyan fejlemények is, amelyek a geológusok széles körét és a hazai geológia jövőjét érintik. A Társulat története a kezdetektől egybefonódott az állami intézményrendszer, mindenek előtt a Magyar Állami Földtani Intézet történetével, azzal szimbiózisban fejlődött.

Éppen 160 éve annak, hogy a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Egyesülete 1847-ben Sopronban Vándorgyűlést tartott. Az ügyviteli kérdések tárgyalása után ZIPSER KERESZTÉLY András besztecebányai természetrajz szakos tanár emelkedett szólásra hogy megtartsa „Javaslatok földismeii bányász egyesület alapítására Magyarországon” című, nagy érdeklődéssel fogadott előadását. Ez az indítvány indította el azt a mozgalmat, amely alig egy év múlva Társulatunk megalapításához vezetett. Őszi soproni vándorgyűlésünkön emléktáblával kívánunk megemlékezni erről az eseményről.

Ezt követően 1848 januárjában Vidéfalván megalapították a Földtani Társulatot amelynek közgyűlését augusztusra hívták volna össze. Csakhogy erre a szabadságharc miatt nem kerülhetett sor, azután pedig a körülmények nem látszottak kedvezőnek a tényleges működéshez. Nem mellesleg 1849 decemberében kezdte meg munkáját a bécsi Császári és Királyi Birodalmi Földtani Intézet. Mindezek ellenére

¹Elhangzott a Magyarhoni Földtani Társulat 159. évi rendes közgyűlésén

Társulatunk, 30 feliratkozott tagjával, 1850-től megkezdte tevékenységét és egyik fő feladata ettől kezdve a magyar Földtani Intézet létrehozása volt. A kiegyezés azután ennek politikai lehetőségét is megteremtette, de SZABÓ József és társainak állhatatos munkája döntő jelentőségű volt az Intézet létrejöttében. Azután jött a BÖCKH János vezette küzdelem a székházért – ő lett a Társulat első SZABÓ József-emlékermese 1900-ban.

Mindezt azért mondtam el, hogy láttassam, hogy milyen mélyek a Társulat és az állami intézményrendszer kapcsolatának gyökerei. Úgy vélem tehát, hogy – a magyar Geofizikusok Egyesületével együtt – jogosan kértük azt, hogy a nagy horderejű átalakításba vonják be Társulatunkat, mint szakmai társadalmi szervezetet. Az illetékes állami szerveknek 2006 októberben írt beadványunkban felhívtuk a figyelmet arra is, hogy a fejlett országok mindegyikében, így hazánkban is működő geológiai szolgálatok alapvető feladata az, hogy valamennyi nemzetgazdasági ágazat számára hiteles és korszerű, a tudomány jelenlegi szintjén álló geológiai információt szolgáltatassanak. Természetesen a jövőben is fontosak lesznek az állam számára az ásványi nyersanyagokkal, illetve azok bányászatával kapcsolatos geológiai ismeretek, de legalább ilyen súlyúak a terület- és településfejlesztéssel, a mezőgazdasággal, az építőiparral, a közlekedés-fejlesztéssel, a vízgazdálkodással, az energetikával, a környezetvédelemmel, a természetvédelemmel, az idegenforgalommal, az egészségügygel, az informatikával, a katasztrófavédelemmel sőt a természetvédelemmel kapcsolatos geológiai és geofizikai információk is. Mindezeket az információkat csak az állami intézményrendszer képes, egységes adatbázisaira támaszkodva tudományosan megalapozott értékeléssel szolgáltatni. Azt is leírtuk, hogy a bányászat érdekei gyakran ellentétben állnak a környezetvédelmi, vízgazdálkodási, egyéb szempontokkal. Nem célszerű tehát a teljes földtani információszolgáltatást és közigazgatási döntéshozó-készítő-rendszert egyetlen érintett ágazat kompetenciájába vonni.

Beadványunkat megköszönték, de a döntések előkészítésébe eddig nem kérték ki véleményünket. 2006 végén megszűnt a Magyar Geológiai Szolgálat, azaz tulajdonképpen beolvadt a 2007. január 1-én megalakult Magyar Bányászati és Földtani Hivatalba. Közvetlenül ezt megelőzően az MGSZ főigazgatója pályázatot írt ki a MÁFI igazgatói állásra. A pályázat nyertese és ezzel a MÁFI új igazgatója Dr. KORDOS László lett, akinek a Társulat nevében gratulálok, és eredményes munkát kívánok. Erőfeszítéseire annál is inkább szükség van, mivel a MÁFI és az ELGI tevékenységének felülvizsgálata, állami feladatainak és szervezeti helyének meghatározása most folyik, új alapító okiratuk aláírás előtt áll. Számos kérdés azonban tisztázatlan, többek között az adattárak további működése is, ami a szakma egésze szempontjából meghatározó jelentőségű kérdés.

Az állami intézményrendszerrel kapcsolatosan számos probléma van, amiben nem látunk még tisztán, amire figyelniünk és szükség esetén – az érintett intézetek vezetőivel egyetértésben és együttműködve – reagálnunk kell a közeljövőben.

Tisztelt Közgyűlés!

Örömmel mondhatom, hogy a Társulat életével kapcsolatban jóval kedvezőbb fejleményekről számolhatok be.

Tavalyi közgyűlésünkön, az új Elnökség megválasztását követően azt mondtam, hogy a következő években feladataink keretét a Föld Nemzetközi Éve mozgalom adja majd és, hogy ebben és a társulati élet más területein is nagyon számítunk fiatal kollégáink aktivitására. Jelenthetem a Közgyűlésnek, hogy ezt az utat követjük és ez helyes útnak látszik.

A Nemzetközi Geológiai Unió által kezdeményezett és tavaly az ENSZ által elfogadott Föld Éve mozgalmat azért találták ki, szervezték meg, mert érzékelték, hogy a társadalom nagyon keveset tud a földtudományról, annak jelentőségéről, nemcsak Magyarországon, de világszerte és ez nagyon kedvezőtlen a Földdel foglalkozó tudomány művelői számára is. Persze nincs új a nap alatt. Hiszen Társulatunk választmányá 1880-ban ezt felismerve indította el a Földtani Értesítőt. VENDL Aladár írja a Társulat történetéről szóló művében ennek indoklásaként „Mert a Föld, amelyen élünk és amelyből élünk, sokkal nagyobb és melegebb érdeklődést érdemel, mint amennyit iránta az átlagember tanúsít. Hiszen maga az ember is a Földé, a Földhöz tartozik. Ura ugyan a Földnek, de egyúttal függvénye is. Ez az érdeklődés mindenkiben megvolna, ha a figyelem a földtanra terelődne.” No ezt akár ma is elmondhatnánk, sajnos ma is aktuális. Ezért elemi érdekünk a Föld Éve sikere és a Társulat motorja kell, hogy legyen a hazai eseményeknek, akkor is, ha a potenciális közreműködők köre tágabb és a hivatalos koordinációt az MTA vállalta.

Az év elején két olyan alkalom is volt, amikor összegyűjtöttük a tagtársak ötleteit. FALUS György titkárunk kezdeményezésére filmklipp sorozat elkészítésére pályáztunk és nyertünk, a témákra ugyancsak szépszájú ötlet érkezett. Előttünk a budapesti Őslénytani Vándorgyűlés és a soproni Vándorgyűlés, amely ugyancsak kapcsolódni fog a Föld Éve tematikához. Készülnek kiadványok földtani értékeinkről. Igyekszünk a kapcsolatokat felvenni társegyesületekkel, tanári egyesületekkel közös akciók szervezése céljából. Várjuk szakosztályaink és területi szervezeteink öntevékeny akcióit. Ezekről honlapunkon adunk információt.

A legjobb hír, hogy vannak aktív fiataljaink. Az Ifjúsági Alapítvány sikeresen rendezte meg tavaly és rendezi meg a közeljövőben a Geobörzét és a geofizikus fiatalokkal közösen az Ifjú Szakemberek Ankétját.

A Földtani Közlöny rendszeresen megjelenik és a szakkikkeken túl a Társulat életéről is tájékoztatást ad, ez nagy eredmény. Megjegyzem azonban, hogy az 1879. évi közgyűlés olyan határozatot hozott, hogy az értekezések „a magyar szövegen kívül még német, francia vagy angol nyelven is közzé tétessenek”. Nos ez a határozat most nem teljesül maradéktalanul, ideje lenne e kérdésre visszatérni.

Az, hogy gazdasági helyzetünk stabilnak tekinthető, tagtársaink adóforintjain túl, intézményi támogatóinknak a Mol NyRt.-nek és a MÁFI-nak köszönhető. Köszönjük eddigi támogatásukat és bizakodunk, hogy a jövőben is számíthatunk segítségükre.

Tavalyi közgyűlésünkön titkárságunk vezetője ZIMMERMANN Katalin bejelentette nyugállományba vonulását. Ő az elmúlt évtizedekben szinte összenőtt a Társulattal, már akkor nyilvánvaló volt, hogy az ő áldozatos munkája rendkívül hiányozni fog és személye aligha pótolható. Természetesen bejelentését alaposan megfontolta és indokai méltánylandók. Tekintettel arra, hogy bár Társulatunknak továbbra is reményeink szerint aktív tagja marad, ilyen minőségében utoljára szerepel a Közgyűlésen. Úgy gondolom, hogy a valóban a Társulat egésze nevében szólok akkor, amikor munkáját megköszönöm.

Arra is ígéretet tettünk tavaly, hogy a Közgyűlés előtt be fogjuk mutatni titkárságunk új vezetőjét. Örömmel jelenthetem, hogy az Elnökség hosszas mérlegelés után, úgy döntött, hogy Társulatunk régi tagját, KRIVÁNNÉ HORVÁTH Ágnes-t kéri fel e feladat ellátására. Ő jelenleg állás nélküli, diplomás geológus, a Földtani Közlöny technikai szerkesztője, angol nyelvtudással és számítógépes szerkesztői ismeretekkel rendelkezik. Alkalmasnak tartjuk e nem könnyű feladatra, és reméljük, hogy ZIMMERMANN Kati segítségével, tapasztalatainak átadásával fokozatosan, de rövid idő alatt át tudja venni a feladatokat.

Kicsit hosszúra nyúlt a megnyitó, de sok minden történt az elmúlt évben, talán túl sok is, jó és rossz. Reméljük, hogy a következő esztendőre az előbbiből több, az utóbbiból kevesebb jut. Ehhez kívánok a Társulat minden tagjának jó szerencsét.

HAAS János